

หนึ่งในสี่ประเด็นสำคัญของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนประจำปี 2567
ภายใต้การเป็นประธานอาเซียนของ สปป.ลาว
“สิ่งแวดล้อม”

ENVIRONMENT

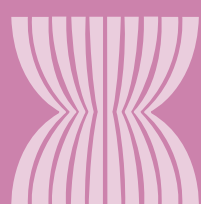

ภายใต้หัวข้อ

**“การส่งเสริมความร่วมมือด้าน
สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการรับมือกับ
การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ”**

โดยให้ความสำคัญกับประเด็นสิ่งแวดล้อม อาทิ การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน การส่งเสริมเมืองที่ยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อม การบรรเทาและปรับตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการบริโภค/ผลิตที่ยั่งยืน เป็นต้น

อาเซียนจำเป็นต้องยกระดับนโยบายและการดำเนินงานในภูมิภาค รวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ประชาคมอาเซียนจะต้องร่วมกันฟื้นฟูเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและพลังงานสะอาด ตลอดจนส่งเสริมการดำรงชีวิตของประชากรในท้องถิ่นและความมั่นคงทางอาหาร

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความยั่งยืน และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยที่ประเทศอาเซียนมีความเชื่อมโยงถึงกันทางสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ ดังนั้น ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นกับประเทศหนึ่ง ย่อมส่งผลไปยังอีกประเทศหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อาเซียนจำเป็นต้องมีความร่วมมือเพื่อบูรณาการสู่ “การจัดการสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน” ของภูมิภาค

เป็นกลไกการประชุม
รัฐมนตรีอาเซียนด้าน
สิ่งแวดล้อม จัดขึ้นทุก 2 ปี

ASEAN
Ministerial
Meeting on
Environment
(AMME)

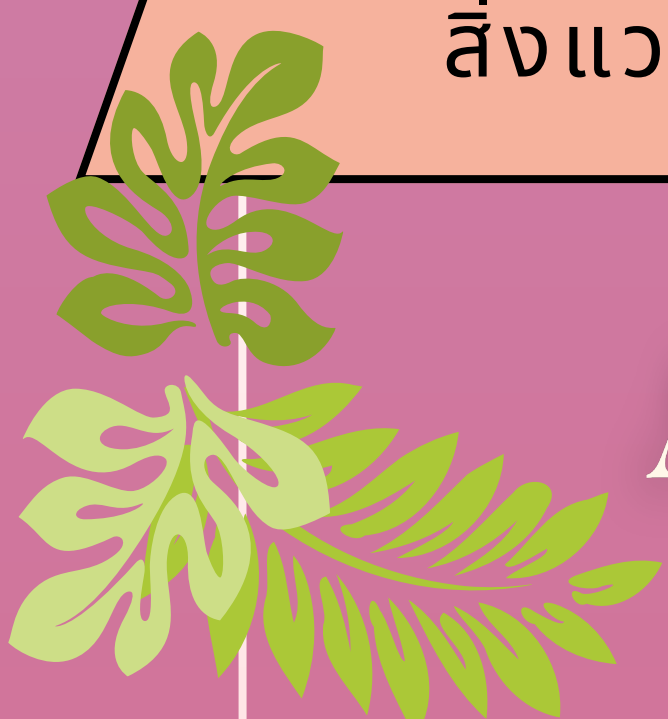
กลไกการประชุมเจ้าหน้าที่
อาวุโสอาเซียนด้าน
สิ่งแวดล้อม จัดปีละครั้ง

ASEAN Senior Officials
on Environment
(ASOEN)

ASEAN Sectoral Bodies on Environment

ประกอบด้วยคณะทำงานย่อย 7 คณะ ได้แก่

1. คณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ **(AWGNCB)**
2. คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง **(AWGCME)**
3. คณะทำงานอาเซียนด้านสารเคมีและสิ่งปนเปื้อน **(AWGCW)**
4. คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน **(AWGESC)**
5. คณะทำงานอาเซียนด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ **(AWGWRM)**
6. คณะทำงานอาเซียนด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **(AWGCC)**
7. คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา และการบริโภค/ผลิตอย่างยั่งยืน **(AWGEE)**

ตัวอย่าง แผนการดำเนินงานและเอกสารปฏิญญา

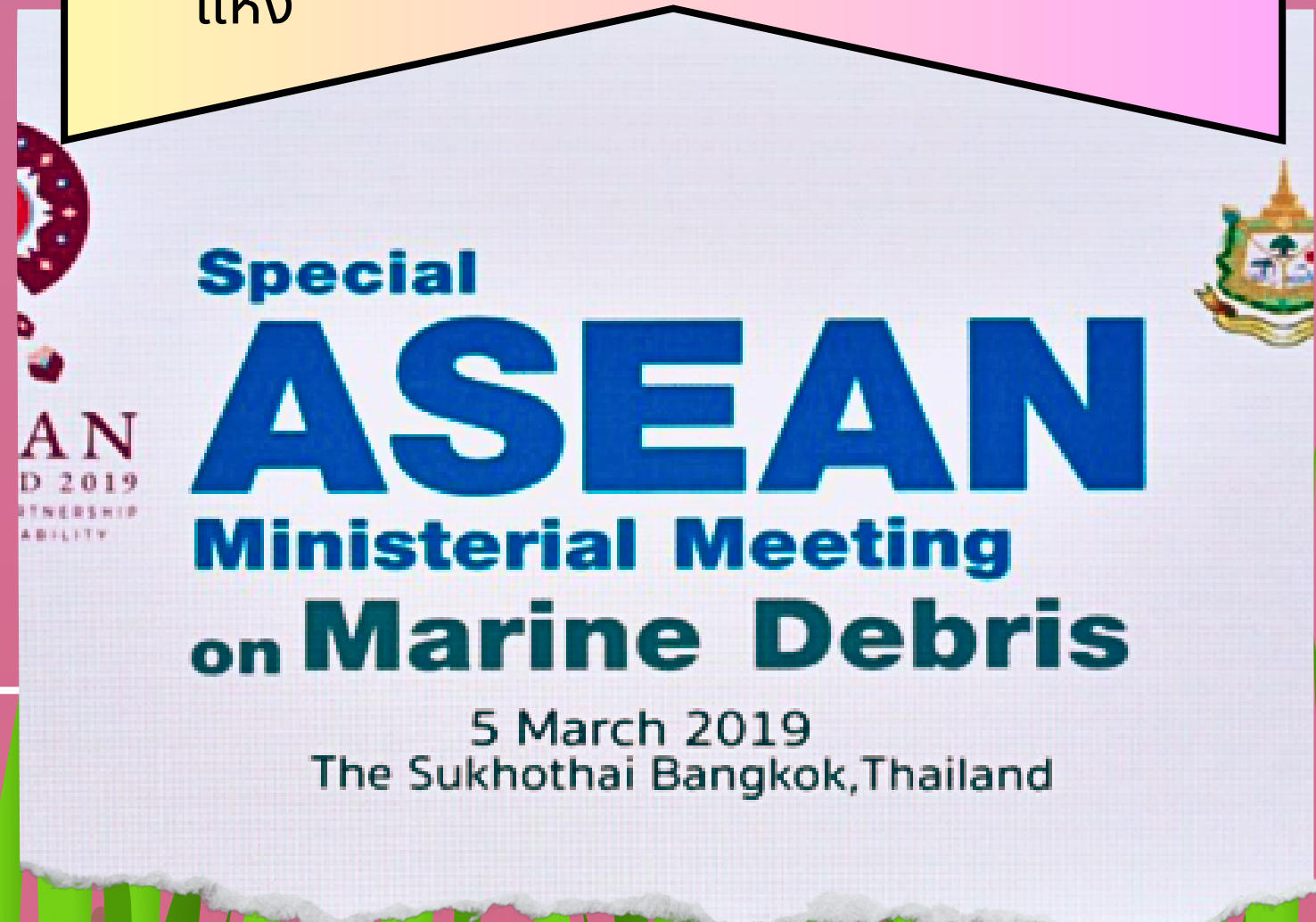
ASEAN STRATEGIC PLAN ON
ENVIRONMENT
(ASPEN) 2016-2025

แผนงาน ASPEN 2016-2025
มีประเด็นสำคัญ 7 หัวข้อ ดังนี้

- การอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ
- สิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง
- การจัดการสารเคมีและสิ่งปนื้อ
- สิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน
- การจัดการทรัพยากรน้ำ
- การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ
- สิ่งแวดล้อมศึกษา และการ บริโภค/ผลิตอย่างยั่งยืน

ปฏิญญาอาเซียนและเอกสารสำคัญ
ด้านสิ่งแวดล้อม

- ปฏิญญากรุงเทพฯ และกรอบปฏิบัติงานว่า ด้วยการต่อต้านขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน (Bangkok Declaration on Combating Marine Debris & Framework 2019) **เป็นเอกสารที่ริเริ่มจัดทำโดยไทย** มีเนื้อหาเพื่อส่งเสริมความร่วมมืออาเซียนเพื่อต่อกรกับปัญหาขยะทะเล ในมิติต่าง ๆ ได้แก่ การวิจัยและสร้างนวัตกรรม การเพิ่มความตระหนักสู่แก่สาธารณะ การส่งเสริมความร่วมมือกับภาคเอกชน และการลงทุนเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล เป็นต้น
- ปฏิญญาอาเซียน ว่าด้วยเรื่องมรดกอุทยาน และการอนุรักษ์ (ASEAN Declaration on Heritage Parks) ระบุหลักเกณฑ์ พิจารณาคัดเลือก**พื้นที่คุ้มครองที่มีความสำคัญควรค่าต่อการอนุรักษ์อย่างสูง ซึ่งจะ ต้องสงวนรักษาไว้ให้คงความสมบูรณ์** เพื่อเป็นตัวแทนของระบบนิเวศน์ของภูมิภาคอาเซียน ปัจจุบัน มีพื้นที่ที่ได้รับการรับรองเป็นอุทยานมรดกแห่งอาเซียนแล้วทั้งหมด 57 แห่ง

บทบาท ผลงาน และกิจกรรมสำคัญของไทยในกรอบอาเซียน

รางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน (ASEAN Environmentally Sustainable Cities Awards)

เป็นกิจกรรมมอบรางวัลที่กำหนดให้มีขึ้นทุก 3 ปี สำหรับเมืองในภูมิภาคอาเซียนที่มีประชากรสองหมื่นคนขึ้นไป เพื่อเป็นมาตรการกระตุ้นให้เมือง ดำเนินงานตามกรอบและตัวชี้วัดสิ่งแวดล้อมที่กำหนด โดย**ในปี 2008 กรุงเทพมหานคร ได้รับรางวัลด้านขยะและพื้นที่สีเขียว เป็นเมืองแรก**

Fun fact

เกาะสุมาตรา อินโดนีเซีย เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดอันดับ 6 ของโลก แต่ในระยะเวลา 35 ปีที่ผ่านมา 50% ของป่าบนเกาะ ได้ถูกทำลายลง

พ.ศ. 2566 ประเทศไทยได้ขึ้นทะเบียนอุทยานมรดกอาเซียน จำนวน 2 แห่ง

- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า**ภูเขี้ยวและอุทยานแห่งชาติน้ำหนาว** เป็นอุทยานมรดกอาเซียนแห่งที่ 56
- อุทยานแห่งชาติ**ภูกระดึง** เป็นอุทยานมรดกอาเซียนแห่งที่ 57

ไทยเป็นประเทศผู้นำในการจัดทำเอกสารปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการต่อต้านขยะทะเล และได้กำหนดให้ปัญหาขยะเป็นวาระแห่งชาติ** โดยตั้งเป้าหมายลดขยะทะเลให้ได้อย่างน้อย **50% ภายในปี 2570****

มลพิษจากขยะทะเลเป็นปัญหาข้ามพรมแดน จึงเป็นไปไม่ได้ที่จะแก้ไขปัญหาโดยปราศจากความร่วมมือในระดับภูมิภาคตลอดจนจำเป็นต้องมีนโยบายและกฎหมายภายในประเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่าขยะของประเทศหนึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค

